

LEVINSEN & ABIES A/S

Slangerup, februar 2013

Importeret og dansk Nordmannsgranfrø, - egenskaber, markedsposition og forsyningsikkerhed

Efter tre 'magre' år er der udsigt til en stor høst i 2013 både i Georgien, Rusland og herhjemme. Frøet fra den seneste store høst i Georgien i 2009 har været vigtigt som supplement til høsten i 2010 og i 2011, og der udbydes også 2009-frø til den kommende såning her i 2013. I Danmark havde vi i 2009 den største høst i nordmannsgran nogen sinde – i alt ca. 15 tons frø!! Langt hovedparten kom fra statens bevoksninger og her igen langt det meste fra de plantager, der kom som et resultat af det forædlingsprogram for nordmannsgran, der blev sat i søen i 1990'erne.

Der har været de samme tre magre år i høsten på de efterspurgte provenienser i forædlingsprogrammet (Tversted og Tversted-afledte bevoksninger) og 2009-høsten på disse rakte ikke til at danne den bro over de magre år, som Ambrolauri-materialet formåede. Indtil videre er det georgiske frø derfor afgørende for planteproduktionen allerede af forsyningsikkerhedsmæssige grunde.

Ambrolauri-proveniensen er tillige både industristandarden og på europæisk plan den mest efterspurgte, når der skal købes planter. De senere års hårde, og iblandt også tidlige, vintre har vist vores dokumenterede Apsheron-sk-proveniens som et interessant supplement, der vil øge i betydning de kommende år i takt med det stigende udbud af salgsklare træer.

Strategien med gradvis genetisk forbedring af bevoksningerne i det danske forædlingsprogram er både visionær og meget interessant. Den giver for de mest interessante provenienser løfte om et forbedret juletræsudbytte, både i kvalitet og mængde. Det bliver interessant at følge, i hvilket omfang, disse løfter bliver indfriet, når vi begynder at se betydende mængde træer i salgsklar størrelse. Det er den dokumentation, der er nødvendig for at åbne markedet for alvor for planter af disse provenienser.

Der er nu sat 2.-generations plantager i gang på de bedste provenienser i forædlingsprogrammet. De står på skuldrene af og bygger videre på den genetiske selektion, der er foretaget i 1. generation. Resultaterne heraf vil vi have som færdige juletræer omkring 2035.

Importeret nordmannsgranfrø, primært fra Georgien med Ambrolauri-materialet i front, vil derfor for dets markedsposition, dets egenskaber og – helt dominerende - som sikring af forsyningen være fundamentet for dansk og europæisk produktion af nordmannsgranjuletræer foreløbigt for de næste 20-25 år.

Vi ønsker alle et godt forår 2013.

Ulrik Nyvold & Børge Klemmensen